

RTU studiju kurss "Dzejas teorija un analīze"**0L000 Liepājas akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	LA0190
Nosaukums	Dzejas teorija un analīze
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Anda Kuduma - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Kurss sniedz zināšanas par dzejas teorijas jautājumiem un izpratni par dzejas teksta mainību latviešu dzejas vēsturē un mūsdienās; iepazīstina ar dažādiem tekstveides paņēmieniem un to analīzi; atsevišķu literatūrteorētisko skolu teorētiskā metodoloģiju praktiskā teksta analīzē.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Mērķis: Apgūt dzejas teorijas jautājumus, pilnveidot dzejas analīzes un interpretācijas praktiskās iemaņas. Uzdevumi: 1) apgūti dzejas teorijas jautājumi; 2) pilnveidotas prasmes analizēt dzeju; 3) orientējas dzejas aktuālajos procesos, veido izpratni par valodu kā rakstniecības pamatinstrumentu; 4) izmanto teorētiskās zināšanas patstāvīgā, radošā starpdisciplināra rakstura pētnieciskajā un profesionālajā darbībā dažādās rakstniecības funkcionēšanas jomās (rakstniecības pētniecībā un kritikā, radošajā un kritiskajā rakstīšanā, literārajā rediģēšanā un izdevējdarbībā).
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1. Subjektīvā dzejas vēsture. Ieskats latviešu dzejas vēsturē. sastādīt īsu dzejas vēsturi 1-2 lpp., ietverot galvenos autorus, dzejoļu krājumus, notikumus, izvēles pamatojums 2. Vienas tēmas/motīva (pēc izvēles – mīlestības, dabas, dzimtenes utt.) apskats cauri gadsimtiem. Dzejoļu izlase. Atrast 5 dzejoļus par vienu un to pašu tēmu, salīdzināt, kas (ne)mainījies laika gaitā. No latviešu dzejas pirmsākumiem līdz mūsdienām. Izveidot dzejoļu izlasi (ne mazāk par 25 dzejoļiem, ne vairāk kā 3 dzejoļi no viena autora), mākslinieciskais noformējums pēc izvēles. 3. Dzejoļu analīze ar pētniecības metodēm. Izvēlētu (vai docētāja izvēlētu) dzejoļa analīze, izmantojot vienu vai vairākas metodes
Literatūra	Obligātā/Obligatory: - Cuddon, J.A. Dictionary of Literary Terms and Literary Theory. Wiley-Blackwell, 2012. - Culler, J. (Jonathan D.) Literatūras teorija : ļoti saistošs ievads. Rīga: ¼ Satori, 2007. - Ivbulis V. Ceļā uz literatūras teoriju. No Platona līdz Diltejam. Rīga: Zinātne, 1998 - Kursīte J. Dzejas vārdnīca. Rīga: Zinātne, 2002. - Kursīte J. Raiņa dzejas poētika. Rīga: Zinātne, 1996. - Mūsdienu literatūras teorijas: monogrāfija. Rīga: LU LFMI, 2013. - Poētika tuvplānā: viena dzejoļa analīzes antoloģija. Rīga: LU LFMI, 2017. - Skalberga, Anita. Dzejas lasītājs. CD - Trumpe, I. Pelēkās teorijas krāsas. Karogs. 1991. Nr. 3- 4. 285.-287.lpp.; - Trumpe, I. Pelēkās teorijas krāsas. Karogs. 1991. Nr. 5.- 6. 283.-286.lpp. - Valeinis, V. Ievads literatūrzinātnē. R.: Zvaigzne ABC, 2007 - Valeinis, V. Literatūras teorija. R.: Zvaigzne, 1982. 270 lpp. - Valeinis, V. Poētika. R.:LVI, 1966 Papildu/ Additional: - Beķere, I. Pelēkās teorijas krāsas. Strukturālisms. Karogs. 1992. Nr.9. 246.-249.lpp. - Pelēkās teorijas krāsas. Karogs. 1991. 6-7, 9-10, 11-12. - Bērziņš, L. Poētika pamatvilcienos. R.: Zvaigzne ABC, 1995. - Grīnvalde, A. Asociācijas un dzeja. R.: P. Stučkas LVU, 1982. 1.-28.lpp. - Grīnvalde, A. Dzejas analīze. R.: P. Stučkas LVU, 1984. 46.lpp. - Grīnvalde, A. Dzejas tēmu un krājumu analīze. R.: LU, 1991. 1.-23.lpp. - Grīnvalde, A. Laiks un dzeja. Liepāja, 2000 - Dombrovska, M., Širsone Š. Latviešu dzeja. R.:Zinātne, 1966. - Ivbulis, V. Uz kurieni, literatūras teorija? R.: LU, 1995. 286 lpp. - Kursīte, J. Latviešu dzejas versifikācija 20.gs. sākumā (1900 –1919). R.: Zinātne, 1988. 5.-30.lpp. Citi informācijas avoti/ Other sourcesw of information: - satori.lv; - punctummagazine.lv; - Domuzīme
Nepieciešamās priekšzināšanas	Bakalaura studijas.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakst stundas	Patstāv. darbs	Kontakst stundas	Patstāv. darbs

1. Dzeja kā viens no literatūras veidiem, tās īpatnības un pastāvēšanas nosacījumi. Dzejas lasītājs, Dzejas likums, Literatūrzinātnes likums. Lirisms, liriskas būtība, liriskais pārdzīvojums, liriskā situācija.	4	8	0	0
2. Teksta jēdziens un teksta struktūra. Intertekstualitāte. Alūzija. Reminiscence. Mājiens. Dzejas teksta analīze un interpretācija. Automatizācija un aktualizācija.	4	10	0	0
3. Dzejas tēls. Liriskais Es. Liriskas un liriskais varonis. Kompozīcija. Asociatīvā stila dzejas kompozīcija. Dzejproza. dzejoļu krājumu kompozīcija. Dzejoļu krājuma poētiskā pasaule.	4	10	0	0
4. Dzejas tēlainība. Leksiski tēlainais līmenis jeb tropi. Dzejas teksta strukturālie līmeņi (fonika, metrika, strofika, leksiski tēlainais līmenis, gramatika, sintakse, semantika).	4	12	0	0
5. Ritms, pantmērs, vārsmojuma sistēmas. Toniskās un sillaboto niskās vārsmošanas sistēmas raksturojums. Atskaņas. Strofa. Stingrās strofiskās formas. Panta formas. Brīvā dzeja. Dzejproza.	4	12	0	0
6. Dažādu pētniecisko metožu pielietojums dzejas analīzē. Jaunā kritika. Strukturālisms.	4	8	0	0
Kopā:	24	60	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Kompetences: profesionālās (rakstniecības jomas) kompetences un vispārīgās (caurviju) kompetences – globālā, pētniecības, inovatīvā, uzņēmējspējas, pilsoniskā.	Kursa teorētiskā satura apguve. Aktīva līdzdalība semināros. Rakstveida ziņojums par vienu no aktuālajām kursa tēmām. Eksāmens: teorētiskās zināšanas.
Zināšanas: padziļinātas un paplašinātas zināšanas par kultūras un rakstniecības procesi; pilnveidotas un padziļinātas zināšanas par dzejas teoriju un vēsturi.	Kursa teorētiskā satura apguve. Aktīva līdzdalība semināros. Rakstveida ziņojums par vienu no aktuālajām kursa tēmām. Eksāmens: teorētiskās zināšanas.
Prasmes: spēt patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt dzeju, sniegt ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā rakstniecības un kultūras pētniecībā, integrēt radošās un kritiskās rakstīšanas, dzejas daiļdarba un kritikas izveides pamatzināšanas; sniegt ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā rakstniecības pētniecībā un kritikā un literārajā jaunradē	Kursa teorētiskā satura apguve. Aktīva līdzdalība semināros. Rakstveida ziņojums par vienu no aktuālajām kursa tēmām. Eksāmens: teorētiskās zināšanas.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Teorijas studijas	30
Ieskaite darbi, teksta analīze	30
Eksāmens	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	12.0	12.0	0.0		*	